

Instrukcja dla nauczycieli, realizujących projekt edukacyjny

Wprowadzenie.

1. Nauczyciel określa zakres tematyczny projektu. Projekt może stanowić uzupełnienie, wsparcie lub wręcz realizację wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego danego przedmiotu (jednego lub kilku). Może być także elementem programu wychowawczego szkoły.
2. Nauczyciel przedstawia uczniom proponowany zakres tematyczny i ogólną ideę projektu. Nawiązuje do wiedzy i umiejętności, które już zdobyli (np. na wcześniejszych zajęciach czy na poprzednim etapie edukacyjnym), rozmawia o ich własnych doświadczeniach. Sprawdza, jakie zagadnienia i działania mogą być dla nich najbardziej interesujące.
3. Nauczyciel wyjaśnia (lub przypomina) uczniom, na czym polega praca metodą projektu. Przedstawia jej główne zasady i etapy. Przeprowadza podział uczniów na kilkusobowe zespoły. Omawia „Kartę projektu” i przekazuje ją zespołom uczniowskim. Uwaga: podział na zespoły może zostać przeprowadzony na następnym etapie pracy z uczniami.

Krok 1. Wybór tematu projektu edukacyjnego.

1. Temat i problem, którego rozwiązaniem będą zajmowali się uczniowie, powinien zostać określony wspólnie przez uczniów i nauczyciela. Wychodząc od zakresu tematycznego i idei projektu, zarysowanej we wprowadzeniu przez nauczyciela, uczniowie zastanawiają się nad nim na forum całej klasy lub w obrębie swoich zespołów i formułują konkretne propozycje. Nauczyciel doradza, konsultuje i - w razie konieczności - pomaga skorygować proponowane sformułowania problemu.
2. Problem może mieć charakter otwartego pytania (w projektach badawczych, które nastawione są na stawianie hipotez i ich sprawdzanie) lub odnosić się do konkretnego działania (w projektach zadaniowych). Może to być problem ważny dla społeczności lokalnej lub szkolnej (projekt społeczny) lub związany z metodami wybranego zagadnienia: „skąd wiemy, że...”, ze sposobami uczenia innych: „jak tego nauczyć?” (projekt wzajemnego nauczania), czy informowania lub przekonywania innych: „jak skutecznie promować...?” .

Krok 2. Cele i plan działań.

1. Uczniowie - z pomocą nauczyciela – określają cele, które wyznaczą kierunki i sposoby działania poszczególnych zespołów. Odpowiadają na pytania: *czego chcemy się dowiedzieć?* (cele poznawcze) oraz *co chcemy osiągnąć?* (cele praktyczne).
2. Zespoły planują swoje działania zgodnie ze zdefiniowanym wcześniej problemem i celami swojego projektu. Podczas planowania uczniowie powinni określić osoby odpowiedzialne za ich wykonanie, a także formę i termin prezentacji końcowej. „Karta projektu” ułatwia stworzenie takiego harmonogramu pracy zespołu. Dla każdego działania/zadania warto określić czas i zasoby potrzebne do jego realizacji - zasoby szkoły (np. pomieszczenia, przyrządy), możliwości techniczne (np. dostęp do komputerów), zasoby lokalne (np. biblioteka gminna), źródła informacji (np. Internet, eksperci), narzędzia komunikacji z innymi uczniami i nauczycielem, itp. Pomoże w tym „Karta działania”.

Krok 3. Działanie.

1. Czas realizacji zaplanowanych działań uzależniony jest od celów, wybranego problemu (lub problemów) oraz przewidzianej formy publicznej prezentacji rezultatów projektu.
2. Uczniowie samodzielnie wykonują kolejne zadania określone w harmonogramie, pracując w małych podgrupach zadaniowych, parach lub indywidualnie. Swoje działania rejestrują, opisując je w karcie działania i zadania. Spotykają się też w całym zespole projektowym, by na bieżąco śledzić postępy swoich prac i rozwiązywać pojawiające się trudności.
3. Uczniowie utrzymują stały kontakt z nauczycielem - w formie zespołowych konsultacji (gdy to możliwe – np. przez Internet). W ich trakcie nauczyciel udziela uczniom wsparcia i informacji pomagających wykonywać projekt ; motywuje do działania. Sprawdza, jak udało im się zrealizować zaplanowane zadania i pomaga radzić sobie z napotkanymi trudnościami. Zachęca do samooceny, proponując, by zastanowili się: *co i jak zrobili do tej pory? co stanowiło dla nich trudność i jak ją pokonywali? czego się nauczyli?* Notatki z konsultacji uczniowie zamieszczają w „Karcie projektu”. Nauczyciel ocenia kształtująco: daje uczniom informacje zwrotną o jakości ich pracy, chwali za to, co już zrobili i ewentualnie wskazuje, co powinni poprawić lub zmodyfikować.
4. Uczniowie na bieżąco prowadzą dokumentację swojego projektu. Dokumentację stanowią mogą: karta projektu, karty działań i zadań, zdjęcia, filmy, rysunki, omówienia lektur czy spotkań z ekspertami, przedmioty i materiały związane z tematem projektu, notatki z konsultacji z nauczycielami, refleksje z bieżącej oceny realizacji projektu, wnioski z podsumowania. Dogodną formą rejestrowania i dokumentowania pracy może być internetowy blog projektu.

Krok 4. Publiczna prezentacja.

1. Publiczna prezentacja daje uczniom szansę pokazania innym, co zrobili, czego się nauczyli i co potrafią. Część prezentacji może polegać zatem na przedstawieniu doświadczeń, zgromadzonej wiedzy czy umiejętności. W ramach każdego projektu powstają zwykle konkretne produkty, które należy wykorzystać, takie jak eksponaty, mapy i wykresy, portfolio, filmy czy prezentacje multimedialne.
2. Częścią prezentacji może być publikacja „w sieci”, gdzie zamieszczone zostaną efekty pracy uczniów (np. w formie prezentacji multimedialnych, tekstów, galerii zdjęć, stron internetowych projektu). Popularne są też drukowane, a niekiedy nawet wykonane ręcznie (np. plakaty, makiety) formy prezentacji rezultatów pracy uczniów, pokazane w formie wystawy, uczniowskiej konferencji czy szkolnych targów lub festiwalu projektów. Uwaga: nawet jeśli „produkty” projektu można obejrzeć w Internecie, warto zorganizować publiczne wydarzenie dla szerszej grupy odbiorców, innych uczniów szkoły, rodziców, przedstawicieli lokalnej społeczności,

Podsumowanie.

Ważnym elementem pracy uczniów jest podsumowanie rezultatów projektu oraz procesu edukacyjnego, jaki miał miejsce podczas jego realizacji. Jest to zadanie dla nauczyciela, ale przede wszystkim dla uczniów – po prezentacji powinni dokonać samooceny własnego udziału, udzielić informacji zwrotnej pozostałym członkom zespołu, przeanalizować sukcesy i trudności oraz wyciągnąć wnioski na przyszłość. Uwaga: jeśli końcowa prezentacja projektów jest oddalona w czasie od wcześniejszych działań, takie podsumowanie można przeprowadzić po kroku 3., a na koniec omówić już tylko samą prezentację.

Źródło: Strzemieczny J., Jak organizować i prowadzić gimnazjalne projekty edukacyjne. Poradnik dla dyrektorów, szkolnych organizatorów i opiekunów projektów, ORE, Warszawa 2010